

Monumentnummer*: 514866

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 februari 2000
Kadaster deel/nr 82687/80

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wergea Leeuwarden Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Warrega A 2095

Omschrijving**

Inleiding

Het KERKHOF met CRUCIFIX, PRIESTERGRAF, BAARHUISJE en HEKWERK ligt ten zuiden van de pastorietuin en sluit hier op aan. Eind 1865 werd het KERKHOF aangelegd, maar het was nog niet voltooid toen de bouwpastoor Wennekers overleed (februari 1866). Het grondwerk voor de begraafplaats werd uitgevoerd door G.A. Heidstra uit Heerenveen. In juni 1866 werd het kerkhof gewijd en werd Wennekers er herbegraven. Tijdens het pastoraat van Harmanus Harbers (pastoor 1866-1878) werd uit de opbrengsten van de 'verkoop tot sloop' van de pastorie van de oude statie in de Jornahuisterpolder, in 1876 op het kerkhof een baarhuisje gebouwd. Eén priestergraf is beschermd van rijkswege, de overige priestergraven en grafstenen van de parochianen zijn van lokaal historisch en genealogisch belang.

Omschrijving

Het KERKHOF is een rechthoekig perceel omgeven door een ligusterhaag en bomen. Rond het grafperk ligt een grindpad. Aan de oostzijde van het kerkhof staat een gietijzeren CRUCIFIX op een beraapt bakstenen voetstuk met een koepelachtige afsluiting en hardstenen hoekblokken. Tussen de gepleisterde hoekpilasters aan de vier zijden zijn hardstenen panelen met opschriften ontleend aan de Bijbelboeken Job 19:25 en Boek 2 van de Maccabeeën 12:46 en een opschrift dat betrekking heeft op het crucifix: "Het is Christus' beeld, aanbidt het niet, maar aanbidt Hem wiens beeld gij ziet." Het crucifix is samengesteld uit een kruis van plaatijzer waarop bevestigd het corpus, een schedel met gekruiste knekels en een rol met het opschrift INRI, alles in gietijzer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Voor het crucifix ligt het PRIESTERGRAF van G.H. Berndes, overleden 1897. Het ogenschijnlijk monoliete grafmonument heeft het model van een sarcofaag met een 'deksel' in de vorm van een dak van een kruiskerk. Op de 'nok' een kruis met aan ieder uiteinde een vierpas met een evangelistensymbool en op het kruispunt een medaillon met de voorstelling van het Lam Gods en het randschrift: Ecce Agnus Stabat Supra Montem. Aan het voeteneind van de sarcofaag een opengerolde boekrol met een grafschrift in Neo-Romaanse letters en emblemen.

Aan de zuidzijde van het kerkhof is een BAARHUISJE opgetrokken in kruisverband met bruine bakstenen met een knipvoeg. Het is een eenvoudig rechthoekig gebouw met zadeldak zonder goot, gedekt met gesmoorde Friese pannen. Aan de noord- en zuidzijde zijn twee ijzeren, halfronde ramen onder een rollaag. In de westgevel een dubbele opgeklampte deur. Aan de hoek van het baarhuisje is het smeedijzeren HEK bevestigd, dat de begraafplaats afsluit. Het hek bestaat uit gietijzeren, gecanneleerde zuilen als hekstijlen bekrond met een pijnappel. De hekken zijn ingezwenkt, hebben aan de bovenzijde een rand van klaverbladen en zijn aan de onderzijde versterkt door gekruiste banden met een rozet op het knooppunt. De buitenvleugels van het hekwerk zijn vast. Het dubbele draaihek heeft op de naald een bol met kruis.

Waardering

Het kerkhof met crucifix uit 1866, baarhuisje en hekwerk uit 1876 en het priestergraf uit 1897 zijn van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van de samenstellende onderdelen,
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek,
- als functioneel en essentieel onderdeel van het gehele complex,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Graf
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaats
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Kruisbeeld (H)
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaatshek
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Baarhuisje

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument